

Székegyházi Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi újság

Előfizetési árak:

Égész évre 180 L., félévre 90 L., negyedévre 45 L.

Egyes szám ára 4 L.

Felelős szerkesztő

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

Óriási közönség jelenlétében, a legnagyobb lelkesedés mellett és impozánsan folyt le az Országos Magyar Párt nagygyűlése városunkban.

A magyarság a nemzetek szövetsége elé viszi sérelmeit.

Lejátszódott tehát a lelkes izgalommal, buzgó előkészületek közt várt nagy esemény is! Megvolt az Országos Magyar Párt városunkban rendezett, október 14-iki országos nagygyűlése. S mindjárt hozzátéhetjük: a nagygyűlés — lelkesége mellett is méltóságos komolyságával, tárgyilási anyagának bőségével, a minden körből és foglalkozási ágból való, s a legtávolabbi vidékeket is képviselő résztvevőinek nagy számával, s az egészet átható egységes szellemével — mindenben meg is felelt a legfokozottabb várakozásnak.

Mintha a város és környékének történelmi multja, a székegyházi emléke megihlette volna a gyűlés minden egyes tagját! Hangot kapott a gyűlésen minden feljajdulni kívánó sérelem, panasz, de egyuttal férfias önértéssel s a törvényességre hivatkozás és az egyértelmű egység imponáló erejével szólalt meg a tiltakozás is az elöl, hogy a romániai magyarsággal szemben a méltatlan elbánásnak eddigi rendszere tovább folytatódjék. Ezzel az itt élő magyarság képviselése nem olyan féltelt mondott ki, mintha a törvényesség utjáról egy lépéssel is letérni szándékoznék, hanem azt, hogy éppen jogainak érvényesítése, a törvényességnek vele szemben is való alkalmaztatása érdekében fordul a végős fórumhoz: a nemzetek szövetségéhez, amelyhez különben törvényesen biztosított joga lett volna már eddig is folyamodni. S hogy ezt eddig is nem tette, ez éppen nagyfokú türelmének, lojalitásának, a törvényesség uralomra jutásában való bizalmának a bizonyítéka! Természetes, hogy az éppen ezzel kapcsolatban Pál Gábor dr. által előterjesztett, s kitörő általános helyesléssel, felállással elfogadott határozati javaslat volt a gyűlés legnagyobb eseménye, gróf Bethlen György dr. országos pártelnök higgadt, de higgadtágában is önértékes és határozott, nagy szabású beszédén kívül. Ezek a megnyilatkozások fejezték ki a legösszefoglalóbban, leghívebben a summáját, a lényegét a gyűlés hangulatának, eredményeinek, ezek fejezték ki az erdélyi magyarság valódi közgondolkodását.

Hogy a magyarság ezen az ó nagy napján mekkora lelkeséggel, s milyen tömegben vonult fel, mutatja az is, hogy a Bukarest-szálló színháztermében 10 órakor, a gyűlés kiirt kezdete, már alig lehetett a szufontal elhelyezett széksorokban, sőt fent a katonán, vagy páholyokban is, egy ülőhelyet találni, s ez az állapot csakhamar a szorongásig fokozódott, anélkül hogy a megjelentek teljes figyelmét, érdeklődését a gyűlés menete iránt, annak késői befejezéseig csökkentette volna. Földműves harisnyás székegyházi városi iparos polgár, s a többi társadalmi rétegek legkülönfélébb rendű, rangú és koru tagjai — az ország legkülönbözőbb területeiről ideseregelve — szorongtak egymás mellett a legharmónikusabb érzések közt, s kísérték egyértelmű, egységes lelkesedéssel, tetszésnyilvánításokkal az elhangzott beszédeket, felszólalásokat.

A gyűlés elnöke, vezetője gróf Bethlen György dr. országos pártelnök volt, akinek személye iránt a megjelent hatalmas tömegű magyarság általános

bizalma, ragaszkodása a gyűlés folyamán mindegyre megnyilvánult. Az emelvényen az elnök körül Gyárfás Elemér dr., Inczédy-Joksman Ödön dr., Willer József dr., Jakabffy Elemér dr., Paál Árpád dr., Deák Gyula dr. és Jordán Gábor dr., vármegyei tagozatunk elnöke, ültek elhelyezkedve, továbbá a jegyzők: Berivoy István dr. és Veress Endre dr., valamint még néhányan a vezetőség tagjaiból.

Bethlen György elnök megnyitó szavaiban

legelőbb néhai Ferdinánd királyról emlékezett meg, kegyelettel, amit az egész közönség állva hallgatott; ugyanugy a legutóbbi nagygyűlés óta elhalt vezetőpárttagokról való megemlékezést. Az igazoló bizottság elnöke ekkor bejelentette, hogy a nagygyűlésen 18 vármegyei és 6 városi tagozat részéről 246 igazolt kiküldött jelent meg.

Ezután az elnök folytatónak mondtott megnyitójában örömmel állapította meg, hogy a pártmunka a gergyó-szentmiklósi nagygyűlés óta mélyült és terjedelemben is növekedett. Erőinket azonban még tovább is állandóan fokozni kell, hogy pusztulásunkat megakadályozhassuk. Nagy elismeréssel szólott *népünk legszélesebb rétegeinek az utolsó képviselőválasztás idején tanúsított hősiesség magatartásáról*, s köszönetét fejezte ki a párt parlamenti csoportjának, a párttagozatok vezetőségeinek, a központi elnökségnek és a tisztikarnak buzgó munkásságukért.

Ezután komoly visszapiantásban foglalkozott legutóbbi 10 évünk történetével, itt folytatott kemény küzdelmeinkkel. A világháborúnak a központi hatalmakra nézve balsikerű befejezésekor a világ hangos volt a népek önrendelkezési jogának, a kis népek felszabadításának követelésétől, valamint a magyar állam nemzetiségi politikájának ostromozásától. 1918 december hó elején, a Magyarországon lakó románok Gyulafehérváron megtartott nemzetgyűlésükön kimondják a Romániával való egyesülésüket. Ugyanezkor kijelentik, hogy teljes nemzeti szabadság illet meg minden itten lakó más nemzetet. Minden nemzet saját nyelvén és kebeléből választott egyének útján intézi közoktatási, közigazgatási és bírósági ügyeit, valamint, hogy az ország törvényhozásában és kormányzásában arányos rész illet meg minden nemzetet. Biztosítják a teljes autonóm egyházi szabadságot, valamint a sajtó-, egyesülési-, gyülekezési- és propagandaszabadságot.

A szövetséges és társult főhatalmak, másrésztől Románia között a kisebbségi jogok biztosítása céljából Párisban 1919. december hó 9-én aláírt szerződés jött létre, amely bevezetésében, indokolásul felhozta azon körülményt, hogy Románia nagy területi gyarapodáshoz jutott, továbbá »hogy Románia saját akaratából a szabadság és az igazság határozott biztosításait óhajtja mind a régi román királyság minden lakójának, mind pedig az ujonnan hozzácsatolt területek lakóinak és pedig fajra, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül«.

A szerződés pontjai tulnyomó részben alaptörvényekül ismertetnek

el, vagyis olyanokul, amelyek felette állanak minden beltörvénynek. Biztosítatik az élet és egyéni szabadság teljes védelme, a vallás szabad gyakorlásának joga, az új állampolgárság automatikus elnyerése, valamint a faji, nyelvi és vallási egyenlőség, amely a polgári és politikai jogok élvezete, nyilvános állások, hivatalok elnyerése, vagy a különféle foglalkozások gyakorlása tekintetében egyetlen román állampolgárra sem lehet hátrányos. A szerződésben van, hogy »egyetlen román állampolgár sem korlátozható bármely nyelv szabad használatában a magán-, vagy üzleti forgalomban, a vallási életben, a sajtó útján történő, vagy bármely közzététel terén, vagy a nyilvános gyűléseken«.

»A nem román nyelvű román állampolgárok nyelvüknek a bíróság előtt akár szóban, akár írásban való használata tekintetében méltányos könnyítésekben fognak részesülni.«

»A kisebbségeknek: »joguk van saját költségükön jótékonykorsági, vallási, vagy szociális intézményeket, iskolákat és más nevelőintézeteket létesíteni, igazgatni és azokra felügyelni, azzal a joggal, hogy azokban saját nyelvüket szabadon használhatják és vallásukat szabadon gyakorolhatják«.

Románia elismerte, hogy eme rendelkezések nemzetközi érdekű kötelezettségek és a Nemzetek Szövetségének védelme alatt fognak állani, amelyek a Nemzetek Szövetsége Tanácsa többségének hozzájárulása nélkül nem változtathatók meg. Románia hozzájárult ahhoz, »hogy a Nemzetek Szövetségének Tanácsa minden egyes tagjának meg legyen az a joga, hogy a Tanács figyelmét a kötelezettségek valamelyikének megsértése vagy megsértésének veszélyére felhívja s hogy a Tanács oly módon járhatson el és oly utasításokat adhasson, amelyek az adott esetben alkalmasaknak és hathatósaknak mutatkoznak«.

Mindezek dacára a tényleges helyzet ma az, hogy mindezek a biztosított jogaink ma is csak papíron vannak és már odáig jutottunk, hogy naivságnak tartják, ha jogaink érvényesítését követeljük.

Anélkül, hogy könnyelműen demagóg célokra akarnánk törekedni, de saját népünknek, fajunknak és az utódoknak tartozó tárgyilagossággal, lelkiismeretünkre kimondhatjuk, hogy a felsorolt biztosított jogoknak talán egyikét sem élvezzük, közte több oly jogot sem, mellyel a románok e földön még 10 évvel ezelőtt élhettek. És bár e téren a békeszerződések az azelőtti állapothoz képest is fordulópontot kellett volna jelentenek — még pedig a szabadság térhódítása tekintetében és irányában — meg kell állapítunk, hogy ezzel szemben éppen a visszafejlesztésnek vagyunk szenvedő alanyai és tanúi.

Mindez pedig történt és történik annak dacára, hogy mi az államhatalom iránt mindig a legteljesebb lojalitást tanúsítottuk s polgári kötelezettségeinknek eleget tettünk. Eppen ezért a párt vezetősége, mely népünket állandóan igyekezett a mérséklet útján megtartani, felelőssége tudatában kénytelen kijelenteni, hogy pusztá igéretre jövőbeli politikánkat nem alapíthatjuk.

A népünket megillető jogok egyikéről sem vagyunk hajlandók soha le-

mondani. Nem egyenlő, mert sokkal terhesebb kötelezéseink fejében, követeljük az egyenlő kulturális és gazdasági elbánást. Küzdeni fogunk ezért szakadatlanul és minden törvényadta eszközzel, minden fórum előtt és ha belekényszerítenek, akkor azon nemzetközi fórum előtt is, amelynek védelme alatt állanak jogaink — mindaddig, amíg Isten segítségével és közös erővel igazságos ügyünket diadalra nem visszük!

Bethlen György beszéde közben számtalanszor tört ki általános tetszésnyilvánítás, de különösen viharos lelkesedés követte befejező szavait. Ezután Inczédy-Joksman Ödön dr., ügyvezető alelnök adta elő az intéző bizottságnak a párt legutóbbi 2 évi működését ismertető alapos és részletes jelentését. Nagy elismeréssel és melegszéggel emlékezett meg ő is a választások alkalmával megnyilvánult nagy fegyelmességről, kitartásról, népünk tömegeinek hűségéről, ami záloga jövőnknek is. Felsorolta a párt politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális életünk javára végzett, messzeikerjedő tevékenységét, ami mind jogaink érvényesítését, fajunk védelmét szolgálta. Különös részletekkel foglalkozott a mai kormányzatnak kulturánk, iskoláink ellen megnyilvánuló, fojtogató törekvéseivel, végül emelt hangon — viharos tetszésnyilvánításoktól kísérve — terjesztette elő az intéző bizottság határozatát, melyben ez a nagygyűléstől arra való felhatalmazást kér, hogy a magánoktatási törvény végrehajtási utasításának sérelmes értelmezése miatt a pártvezetőség petícióval fordulhasson a Nemzetek Szövetségéhez.

A következő felszólaló: Pál Gábor dr. szavait nagy figyelem közben kezdette meg, mely csakhamar a legteljesebb lelkesedéssé fokozódott, mikor sérelmeinket ugyancsak frappáns módon sorolta fel.

Ma már gyarmati nivóra sülyesztettek alá, ahol még az egyének létfenntartása is veszélyeztetve van. Ezért az intézőbizottság javaslatánál tovább menő elhatározásra van szükség, — mondotta Pál Gábor emelt hangon, viharos, egyértelmű lelkesedéstől kísérve. Sérelmeink egész tömegével a Nemzetek Szövetsége elé kell mennünk. Erre vonatkozólag határozati javaslatot terjesztett elő.

Pál Gábor dr. határozati javaslata.

A magyar kisebbség 10 év óta a törvénytelenségeknek, jogtalanságoknak és egyenlőtlen elbánásnak felsorolhatatlan szenvedéseit viseli. A gyulafehérvári határozatokban és az 1919 évi párisi egyezményben ígért kisebbségi jogokra való hivatkozás, valamint az államhatalom gyakorlásában egyenlőség és igazságosság alkalmazásának állandó követelése hiábavalóknak bizonyultak, mert a váltakozó kormányok e jogos követelések teljesítését nemcsak következetesen megtagadták, hanem sérelmes törvények, rendeletek, valamint törvénytelen intézkedések által is a magyar kisebbség kulturális

és gazdasági létfeltételeit alapjukban támadták meg.

Állampolgári kötelezettségeink becsületes teljesítése és az ország érdekében való közös munka felajánlása nem segítette elő annak felismerését, hogy a kisebbségi probléma megnyugtató megoldása az ország javára is szolgál.

Mindezeknek megállapítása mellett az Országos Nagygyűlés ünnepélyesen tiltakozik a kisebbségi problémának minden olyan irányú rendezése ellen, mely a kisebbségeket nem juttatja a jogok és szabadságok azon teljességéhez, melyet számunkra a nemzetközi szerződések biztosítanak. Az Országos Nagygyűlés felhatalmazza és utasítja az elnökséget, hogy a magyar kisebbség panaszait a Nemzetek Szövetsége elé juttassa.

Pál Gábor dr. javaslatát a nagygyűlés egész közönsége felállva, a legnagyobb egyértelműséggel, lelkesen fogadta, mire azt gróf Bethlen elnök ünnepélyesen elfogadottnak jelentette ki. E határozat elfogadása sorsfordulató fog jelenteni az itt élő magyarság politikájában.

A többi szónoklatok, szakosztályi jelentések és felszólalások.

A viharos lelkesedés elültével Gyárfás Elemér dr. szenátor emelkedett szólásra, ismertetve a közgazdasági szakosztály javaslatát. Széleskörű tudással és erős logikával megfogalmazott, tömör szavaiban ő is a kormányra hárítja a felelősséget anyagi leromlottságunkért, a külföld előtti hitelvesztésünkért. Nem menthetők fel azonban a felelősség alól az erdélyi románok, kivált a nemzeti párt vezetői sem, mert a régebbi években velünk szemben tanúsított magatartásukkal elősegítették a mai gyarmatosító politika kifejlődését. Történelmi fátum teljességgel be rajtuk, mikor most velünk együtt nekik is szorodniuk kell!

Nagy tetszéssel fogadott szavai után Paál Árpád dr., a közművelődési szakosztály munkáját ismertette, magasan szárnyaló eszmei elgondolásokkal kísérve beszámolóját. Egy új szemlelmi felemelkedés szükségét és reményét hirdette, melynek alapja a magunk ereje, szegénysége, de egyuttal becsületesége kell, hogy legyen!

Mindkét előadó bemutatja a szakosztályok minden közgazdasági, ipari, kulturális, s más kapcsolatos kérdéseinkre gondosan kiterjedő javaslatát, melyeket a közgyűlés egyhangú helyesléssel mind elfogadott.

Kocsán János dr. a gyűlésnek a vezetőség iránti elismerését tolmácsoló szavai után Veress Donát mondott a felekezeti magyar tanítóság keserves sorsát, hősies önfenntartási küzdelmét ecsetelő beszédet, mely nagy feltűnést és mély hatást váltott ki az összes jelenlevők közül. Vádolta a magyar társadalomnak azt a részét is, mely nem tesz meg mindent kulturális érdekekben. Szavai hatása alatt Willer József dr. képviselő azonnal felelt, megígérve a parlamenti csoport legbuzgóbb erkifejtését az államszolgálatért.

Sz. Szakács Zoltán a gazdának a pártügyekben való alaposabb képviselői figyelemre méltatását kérte a vezetőségtől. Javasolta egy altruista bank létesítését. A földmivelés hangját szóltattatta meg, hosszabb értelmes beszédben, Dobay Péter szilágy megyei gazda is. Keresztes János (Brád), Csizsár Lajos, Ujlaky János (Zabola), Leitner Mihály dr. szóltak fel ezután még, tartalmasan. Ujlaky plebános nagy lendülettel az irodalom tisztaságának követelését fejezte ki.

Az átdolgozott szervezeti szabályzatot egyhangulag elfogadták.

A tisztújítás során Jodál Gábor dr., vármegyei tagozati elnökünk lelkes szavaira a gyűlés egyhangulag, nagy lelkesedéssel, ismét gróf Bethlen György drt választották meg országos pártelnökké, kinek vezetése alatt aztán a pártvezetőség más tagjait is megválasztották. Ezek a következők:

Elnök: gr. Bethlen György dr.
Alelnökök: Inczedy-Joksman Ödön dr., Jakabffy Elemér dr., Sándor József, gróf Teleki Árcur.

Számvizsgáló: Gombos Benő és Kovács Kálmán.

Intéző bizottság: Abrudbányai Ede dr. Tötör, Apáthy Árpád dr. Déva, Asztalos Kálmán dr. Nagyenyed, Árkosy Jenő dr. Nyárádszereda, Balázs András dr. Kolozsvár, Balogh Arthur dr. Kolozsvár, Bárdos Péter Magyarfenyes, gróf Bethlen Bálint Keresd, Bokor Márton Bánffyfyhunad, Bene Ferenc dr. Dés, Berki József Kolozsvár, Bölöni Zoltán dr. Zilah, Budai Tibor Nagyvárad, Czifra Kálmán dr. Nagyvárad, Csiky Albert Székelyudvarhely, Dócsei Gábor Csikszereda, Drexler Béla dr. M.-vásárhely, Fekete Andor dr. M.-vásárhely, Fekete Nagy Béla Kolozsvár, Fábrián László dr. Barót, Gyallay Domokos Kolozsvár, Hinléder Fels Ákos dr. Sz.-udvarhely, Issekutz Viktor dr. Erzsébetváros, Krenner Miklós dr. Arad, Korosy György dr. Ótvenes, Kovács Károly dr. Csikszereda, Kun Richárd Temesvár, Kisapál László dr. Dicsőszentmárton, Kotz Jenő dr. Nagykágya, Kuti Károly Szentgerice, Légrádi István Temesvár, Mesko Miklós dr. Déva, Molnár Dénes dr. Kézdivásárhely, Nagy Jenő dr. Csikszentmárton, Német Kálmán Temesvár, Pál Gábor dr. Csikszereda, Perédi György dr. Nagyvárad, Péterfi Lőrinc dr. Tekerőpatak, Parecz Béla dr. Arad, Purgly László Sofronya, Szabó Béni Brassó, Szele Béla Brassó, Sebesi János dr. Sz.-udvarhely, gróf Toldalaghi Mihály dr. Nyárádszentbenedek, gróf Teleki Domokos dr. Gernyeszeg, Török Andor dr. Kézdivásárhely, Vásárhelyi János Kolozsvár, Veterány Viktor dr. Temesvár, Zágoni István dr. Kolozsvár, Zima Tibor Arad.

Ezek megtörténtével néhány szokásszerű köszönetmondó szó és üdvözlés után a közgyűlés befejeződött. Mindehhez a magunk részéről is hozzá kell fűznünk, hogy Udvarhely város közönségét a köszönet és elismerés méltán megilleti azért a magatartásáért, melyet az egész gyűlés iránt tanúsított, s lelkeségéért, áldozatkészségéért, mellyel az idejött nagyszámú vendégeket szinte vetélkedve fogadta magához és vette körül szíveslegével. Az elszállásoló bizottság Jodál dr. irányítása és Hinléder Ákos dr. tevékeny vezetése alatt nagy és fárasztó munkát végzett, aminek nagy részben köszönhető az elmúlt napok zavartalanulása, s az, hogy vendégeink hálásan, jó emlékekkel távozhattak körünkől otthonukba.

Az Országos Magyar Párt közgazdasági szakosztályának

mult szombati, városunkban, kora délieltől estig eltartott gyűléséről szóló tudósításunkat lapunk rendszeres vasárnapi száma részére — technikai kényszerből s a cenzurázatás lehetőségére való tekintettel — olyankor kellett lezárunk, illetve félbeszakítunk, amikor a gyűlés még javában tartott s amiután még számos rendkívül fontos kérdés részült alapos meg tárgyalásban, amelyekkel kapcsolatban több nagyjelentőségű határozat is keletkezett.

Mi, akik a közgazdaságnak mindig nagy jelentőséget tulajdonítottunk és tulajdonítunk s annak egyes jelenléte kereteinkhez képest állandóan figyelni és ismertetni törekszünk, meggyőződésünk szerint, nem hagyhatjuk legalább rövidre összefoglalt megemlékezés nélkül a szakosztályi gyűlés ama mozzanatait sem, amelyeket rendszeres kiadásunkból kihagyni kényszerültünk, annál kevésbé, mert úgy érezzük, hogy e folytatolagos följegyzések közlése úgy az eseményekkel, mint közönségünkkel szemben való krónikási kötelességünk.

A szakosztályi gyűlésen a rendszeres kiadásunk zárta után történekről tehát a következőkben számolunk be:

Kabos Ármán (Temesvár) a kereskedelem szabadságát sértő rendelkezésekről tartott előadást. Rámutat arra, hogy a spekulációs törvénnyel nem lehet letörni az általános drágaságot. Végül határozati javaslatot terjeszt elő, hogy követelje az Orsz. Magyar Párt a kereskedelem szabadságát s mondja ki egy országos nagy magyar takarékpénztár alapítását. Csiky Emil (Marosvásárhely) hasonló szellemben szólt a tárgyról.

Balogh Elek dr. (Torda) kérte, mondja ki a szakosztály, hogy tiltakozik a kormány nacionálási törekvései ellen s az ellen, hogy a kisebbségi adózók nagyobb terheket sujtassanak. Rámutat arra, hogy a regáti adózó összehason-

líthatlanul kedvezőbb megállapítás szerint adózik, mint a kapcsolt részekből. Gombos Benő (Kolozsvár) is hasonló értelemben szólalt föl.

Zágoni István dr. (Kolozsvár) a kereskedelmi és iparkamaráknál szennvedett sérelmeinkről tartott frappáns és a való tény rajzolásával szemléltetett előadást. Határozati javaslata az, mondja ki a Magyar Párt, hogy követeli a kamarák vezetésében a kisebbségi kereskedők aránylagos részvételének megvalósítását s hogy töröltessenek el azok az intézkedések, amelyek a magyar kereskedőkre és iparosokra sérelmesek. Csizsár Lajos (Marosvásárhely) az iparkamaráknál észlelt egyes hiányosságokat sorolta föl. Veres Endre dr. (Kolozsvár) az iparos tanfolyamok tartását sürgette.

Hexner Béla dr. (Kolozsvár) a gyáriparról és főbb sérelmeiről tartott előadást. Rámutatott arra, hogy a mai magas vám, vagon-hiány stb. már végveszéllyel fenyegeti gyáriparunkat.

Szabó Béni (Brassó) a kézműipar helyzetéről és főbb sérelmeiről szólt. Megdöbbentő hatással mutatott rá, arra, hogy az iparosság önhibáján kívül az anyagi tönk szélére szorította, s a mai sötét helyzetben nem lát kivezető utat. Veres Endre dr. (Kolozsvár) sürgette az apróbb kölcsönök szerzését, a fegyenc-munkák forgalmazásának korlátozását. Helybeli ismert, tekintélyes iparosaink: Nagy János és Rájk József szintén az iparosok nyomorúságára mutattak rá komolyan és határozottan, Gyarmathy István Erdély egykor virágzó iparát és képzett iparoságát hasonlította össze a mai iparral és iparossággal, rámutatva azokra az okokra, amelyek az iparosság nyomorúságos helyzetét előidézték.

Csizsár Lajos (Marosvásárhely) az ipari szakoktatásról, különös tekintettel a középiskolák reformjára, szólt érdekesen. Előadásában rámutatott a középiskolák reformja folytán előállott különleges helyzetre. Javasolta a szakiskolai tanács megalakítását. Siklodi István, Sz. Szakács Péter szintén ehhez a tárgyhöz szóltak nagy alaposággal.

Abrudbányay Ede dr. (Kolozsvár) kritikát mondott a mezőgazdasági kamarák eddigi működéséről és rendszeretlen célkitűzéséről. Elítéli a kamarák jövedelmével való oktalan pazarkodást. Kívánja, hogy minden vármegyében állítsák föl mezőgazdasági kamara és választott kamarai tag csak az legyen, akinek foglalkozása a mezőgazdaság körébe vág. Gróf Teleki Domokos dr. az agrár-reform ügyével kapcsolatban kérte, hasson oda az Orsz. Magyar Párt, hogy a kisajátítás végső határideje állapítsák meg, hogy végre helyreálljon a tulajdon szentsége.

Török Bálint (Kolozsvár) a gabonaértékesítés akadályairól tartott alapos előadást.

Mikó László az erdélyi magyarság gazdasági szervezetének kiépítéséről beszélt igen tartalmasan. Meggyőzően bizonyította e kiépítés sürgetőségét. Ürmösi József (Homoród-szentpál) szerint a néppel együtt kell kiépíteni a gazdasági szervezkedést. Török Bálint az E. Gazd. Egylet által kifejtett munkálkodást ismertette.

Sz. Szakács Péter (Bikafalva) a gazdakörök mikénti megszervezéséről beszélt, alapos elgondolással jelölve meg a módokat.

Ezzel a közgazdasági szakosztály gyűlése véget ért. A gyűlésen elejétől végig Gyárfás Elemér dr. szenátor elnökölt, nagy tárgyilagossággal vezetve a tanácskozásokat s erős gazdasági érzéséről, biztos tájékozottságáról tevén tanúságot hozzászólásaival.

Rendőrségünk fejévé Traian Stanat neveztek ki Aradról. Az új rendőr-főnök, amint halljuk, jól beszél magyarul, s az aradi lapok, mint megértő, jóindulatú embert bucsuztatják onnan.

Eladó házak.

A Piața Regina Maria (Batthyány-tér) 4 szám alatti házak eladók. — Érdeklődőknek bővebb a Szenkovits utóda-féle üzetben.

A közönség köréből.

Végső szó a prefectus-ügyben.

A Hargita 41. számában megjelent közleményében, a kereskedőtársulat elnökségét azzal vádolja, hogy Andreiaș prefectus ur érdekében politizált és a tagjai között rábeszéléssel névalíráásokat gyűjtött. Ha ez a valósnak megfelelne, akkor is nem politikai szempontból, vagy fenyegetésre, hanem csupán a volt prefectus ur személye iránti ragaszkodás folytán és városunkban a köznyugalom és megértés további fenntartása érdekében tehetné azt. A székely-magyar ember becsülete és hűsége nem pünkösdi királyság; az őt megértő, vezető román tisztviselőit is őszintén tiszteli s ha azok bajban vannak, nem hagyja cserben. Társulatunk, vagy annak elnöksége ezzel a kérdéssel sem közérdekű, sem politikai szempontból nem foglalkozott. Társulatunk kizárólag csakis a saját érdekü ügyeit intézi és politikával egyáltalában nem foglalkozik. A helyi liberális párt Andreiaș volt prefectus urnak jegyzőkönyvíleg egyhangulag bizalmat szavazott; ugyanígy városunk polgárságának számottevő része is bizalmát névalíráásával kívánta a belügyminiszter urnak tudtára adni, kérve, hogy hagyja meg őt továbbra is vármegyénk élén.

Fernengel Gyula

a Keresk. Társulat elnök-helyettese.

Kép- és iparművészeti kiállítás.

Vasárnap, f. hó 14-én nyílt meg városunkban, a Rösler-féle új házban stilszerű elrendezéssel az a kiállítás, melyen özv. Borosnyay Pál drné aragont iparművészeti dísz tárgyakat, Füstös Ida, Spanyol Pál, Daday Gerő és Vámszer Géza pedig régebbi és újabb festményeket állítottak ki. Ezekon kívül Vámszer Géza művészies batik munkákat is állított ki, s látható a kiállításon pár szép és értékes gobelinmunka is. Az elrendezés stilszerűsége s a kiállított tárgyak művészies értéke mellett nem hagyható említés nélkül az a szerencsésnek tetsző elgondolás sem, hogy a kiállítók a Magyar Párt országos gyűlésének idejét választották az egy hétig tartó kiállítás megrendezésére, mintegy megmutatni akarván azt, hogy székely anyavárosunk nem lelcinsnylendő nevezetessége közé tartozik az is, hogy benne festő- és iparművészeink is szép számmal vannak. Sajnos azonban, a távoli vidékekről városunkba érkezettek a két napig tartó gyűlésezés annyira lekötötte, hogy művészeink nemes törekvéséig alig vették észre. Az érdeklődés, a vásárlási készség általában is igen lanya, ami biztosan a nehéz gazdasági helyzetben, valamint a tél közleledtével járó kiadások kényszerűségében, a pénztelenségben leli magyarázatát. A kiállításra tetszés szerinti díj mellett lehet bejutni.

A városunkban tartandó „Concertul Simicel”-előadással kapcsolatosan úgy értesültünk, hogy a helyi pénzügyi adminisztráció több tisztviselője jegyekkel házal és szinte rákényszerítik éppen azokat az adózókat a jegyvételre, akiknek feje a hátrálékos adók befizetése miatt fő. Pedig a közelmúltban kiadott miniszteri rendelet egyenesen eltiltja a hatóságokat attól, hogy ilyen és hasonló ügyekkel az adózókat zaklassák. Ezért, amikor ezt az eljárás szót tesszük, egyben elítéljük közönségünk folytonos zaklatását s kérjük azokat, akiknek felettes hatóságuk rendeletének tiszteltemben tartása első sorban kötelességük, hogy e rendelkezések betartásával ők járjanak elől jó példaadással.

A sósfürdő.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy ezen a meleg ásványvíz kádfürdő csakis péntek, vasárnap és hétfőn van nyitva.

A helyiségekben megfelelő fűtésről és a fürdő tisztaságáról gondoskodás történt!

Tisztelettel:

Fernengel Gyula.

Kiadó: a Könyvnyomda Résvénytársaság Ódorhelu—Székelyudvarhely